

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾
z dnia 2005 r.
w sprawie szczegółowego trybu i sposobu działania
Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego

Na podstawie art. 10b ust. 6 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, zwany dalej „Rzecznikiem”, realizuje swoje zadania w szczególności przez:

- 1) przyjmowanie ustnych i pisemnych skarg pacjenta przebywającego w szpitalu psychiatrycznym, oraz ocenę zasadności skargi;
- 2) zapewnienie pacjentowi dostępu do poradnictwa i informacji prawnej;
- 3) pomoc w sporządzeniu i złożeniu skarg do kierownika szpitala psychiatrycznego lub innych instytucji;
- 4) udzielanie pomocy pacjentowi wypisanemu ze szpitala psychiatrycznego, jeśli skarga została złożona w trakcie pobytu pacjenta w szpitalu psychiatrycznym, a procedura rozpatrywania skargi nie została zakończona.

2. Rzecznik przed rozpoczęciem postępowania wyjaśniającego w związku z ustną lub pisemną skargą, informuje pacjenta o zakresie swoich kompetencji.

§ 2.

Rzecznik swoim działaniem obejmuje obszar terytorialny nie większy niż województwo.

§ 3.

Rzecznik, z własnej inicjatywy, dokonuje oceny przestrzegania praw pacjentów, w szczególności w odniesieniu do pacjentów:

- 1) przyjętych do szpitala psychiatrycznego bez zgody;
- 2) wobec których zastosowano przymus bezpośredni;
- 3) niezdolnych do wyrażenia zgody lub stosunku do przyjęcia albo leczenia;
- 4) przebywających w szpitalu psychiatrycznym na mocy orzeczenia sądowego o zastosowaniu środka zabezpieczającego.

§ 4.

Rzecznik prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną poprzez:

- 1) organizowanie we współpracy z samorządem pacjentów spotkań mających na celu popularyzację praw przysługujących pacjentowi;
- 2) wyjaśnianie pacjentowi, jego rodzinie, przedstawicielowi ustawowemu lub opiekunowi prawnemu lub faktycznemu wątpliwości, w szczególności związanych ze skierowaniem i przyjęciem do szpitala psychiatrycznego, stosowaniem środków przymusu oraz postępowaniem leczniczym.

§ 5.

1. Rzecznik prowadzi dokumentację skarg pacjenta oraz podjętych działań i wykonywanych czynności.

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, dzieli się na:

- 1) indywidualną, odnoszącą się do skarg lub pytań poszczególnych pacjentów, korzystających ze świadczeń szpitala psychiatrycznego;
 - 2) zbiorczą dotyczącą poszczególnych rodzajów skarg lub pytań.
3. Przechowywanie i ochrona dokumentacji odbywa się na podstawie odrębnych przepisów .

§ 6.

Rzecznik przedstawia Dyrektorowi Biura Praw Pacjenta okresowe informacje dotyczące przestrzegania praw pacjenta oraz działań podejmowanych w tym zakresie, nie rzadziej niż 2 razy w roku, a także w przypadku zażądania informacji przez Dyrektora Biura Praw Pacjenta.

§ 7.

Informację o możliwości korzystania z pomocy Rzecznika przekazuje się pacjentowi w izbie przyjęć szpitala psychiatrycznego, ponadto umieszcza się w oddziałach szpitala psychiatrycznego na tablicach informacyjnych godziny przyjęć Rzecznika.

§ 8.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

MINISTER ZDROWIA

1) Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 220, poz. 1901).

2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 113, poz. 731, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2005 r. Nr 141, poz. 1183 i Nr 175, poz. 1462.

UZASADNIENIE

Wydanie projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowego trybu i sposobu działania Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego jest wykonaniem upoważnienia dla ministra właściwego do spraw zdrowia zawartego w art. 10b ust.6 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.), dodanego ustawą z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr 141, poz. 1183).

Powołanie Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego ma na celu zagwarantowanie przestrzegania wszystkich praw pacjentów szpitali psychiatrycznych. Istniejące instytucje zajmujące się ochroną praw pacjenta nie są w stanie w pełni wykonać tego zadania, ponadto osoby zaburzone psychicznie nie są w stanie z różnych przyczyn, najczęściej zdrowotnych, dochodzić swoich praw.

Instytucje tego typu są skuteczne i powszechnie działające w krajach Unii Europejskiej. Powołanie Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego nie stanowi ingerencji w zakres działania innych instytucji zajmujących się przestrzeganiem praw pacjentów, gdyż instytucje te w swych działaniach bazują praktycznie i wyłącznie na pisemnych lub osobiście zgłaszanych skargach przez osoby pokrzywdzone. Osoby zaburzone psychicznie właśnie z powodu istnienia zaburzeń psychicznych i hospitalizacji, nie mogą najczęściej osobiście zgłaszać swoich skarg lub zgłaszać skarg w formie pisemnej.

Łamanie praw pacjentów miewa miejsce w szpitalu psychiatrycznym znacznie częściej niż w szpitalach ogólnych. Dzięki obecności nowo proponowanej instytucji, działającej w szpitalu psychiatrycznym, możliwe będzie szybkie i bieżące reagowanie na przypadki łamania praw.

Powołanie Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego zagwarantuje znaczącą poprawę przestrzegania praw pacjentów przebywających w szpitalach psychiatrycznych.

Projekt rozporządzenia określi najważniejsze zadania wykonywane przez Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, dotyczące przyjmowania skarg pacjenta przebywającego w szpitalu psychiatrycznym, udzielania pomocy w sporządzaniu i składaniu skarg do kierownika szpitala psychiatrycznego lub innych instytucji. Projekt rozporządzenia nakłada obowiązek dokonywania przez Rzecznika oceny przestrzegania praw pacjentów, zwłaszcza przyjętych do szpitala psychiatrycznego bez zgody, także wobec których zastosowano przymus bezpośredni, niezdolnych do wyrażenia zgody lub stosunku do przyjęcia lub leczenia, przebywających na mocy orzeczenia sądowego o zastosowaniu środka zabezpieczającego. Niezależnie od tego, rozporządzenie obowiązuje Rzecznika do prowadzenia działalności informacyjno-edukacyjnej, a także dokumentowania prowadzonej działalności.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny:

Projektowane rozporządzenie obejmuje zakresem regulacji pacjentów szpitali psychiatrycznych, a także personel szpitali i jego pracodawców.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

Projektowana regulacja zostanie skonsultowana z następującymi podmiotami:

- 1) Naczelną Radą Lekarską;
- 2) Naczelną Radą Pielęgniarek i Położnych;
- 3) Krajowym Konsultantem w dziedzinie Psychiatrii;
- 4) Krajowym Konsultantem w dziedzinie Psychiatrii Dzieci i Młodzieży;
- 5) Instytutem Psychiatrii i Neurologii;
- 6) Polskim Towarzystwem Psychiatrycznym;
- 7) Polskim Towarzystwem Psychologicznym;
- 8) Komisją Wspólną Rządu i Samorządu;
- 9) Konwentem Marszałków Województw RP;
- 10) Związkiem Powiatów Polskich;
- 11) Związkiem Województw RP;
- 12) Federacją Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia;
- 13) Rzecznikiem Praw Obywatelskich;
- 14) Narodowym Funduszem Zdrowia;
- 15) Krajowym Biurem ds. Narkomanii;
- 16) Krajowym Centrum ds. AIDS;
- 17) Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 18) Sekretariatem Ochrony Zdrowia KK NSZZ „Solidarność”;
- 19) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych;
- 20) Ogólnopolskim Związkiem Zawodowym Lekarzy;
- 21) Ogólnopolskim Związkiem Zawodowym Pielęgniarek i Położnych;
- 22) Federacją Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia;
- 23) Forum Związków Zawodowych;
- 24) Helsińską Fundacją Praw Człowieka;
- 25) Fundacją Batorego;
- 26) Związkiem Pracodawców Niepublicznej Opieki Zdrowotnej

a ponadto zostanie zamieszczona na stronach internetowych Ministerstwa Zdrowia.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Funkcjonowanie instytucji Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego spowoduje w 2006 roku wzrost wydatków budżetu państwa w kwocie 1 000 tys. zł, w części 46 – Zdrowie, dziale 851 – Ochrona Zdrowia, rozdziale 85195 – Pozostała działalność. Wyżej wymieniona kwota jest ujęta w projekcie ustawy budżetowej na rok 2006.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja spowoduje wzrost zatrudnienia w kategorii osób zajmujących się

profesjonalnie osobami zaburzonymi psychicznie.

W okresie pierwszego roku działalności powinno zostać zatrudnionych 20 osób.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie oddziaływać na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacje przedstawione w projekcie nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na zdrowie ludzi

Projektowana regulacja może przyczynić się do skrócenia okresu pobytu pacjenta w szpitalu psychiatrycznym.